

ورزش

سه‌شنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۳
<div><div>۵</div><div>۵۱۵</div></div>
شماره ۴۲۹۵
<div><div>۱۳۳۳</div><div></div></div>

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

فوتبال بالاخره پول دار می‌شود؟

در انتظار معجزه از توافق سه جانبه

محمدرضا حاجی عبدالرزاق خبرنگار گروه ورزش

حق پخش تلویزیونی در فوتبال یکی از مهم‌ترین منابع درآمدی باشگاه‌ها و لیگ‌ها به شمار رفته و برای باشگاه‌ها نیز منبع درآمد اصلی محسوب می‌شود. در لیگ‌های معتبر اروپایی مانند لیگ برتر انگلیس و لالیگا که قراردادهای میلیاردری با شبکه‌های تلویزیونی امضا می‌کنند، این درآمد می‌تواند به بهبود زیرساخت‌ها، خرید بازیکنان باکیفیت و توسعه آکادمی کمک کند. این در حالی است که در برخی لیگ‌های اروپایی، توزیع درآمد حق پخش به‌صورت مساوی نیست و تیم‌های بزرگ سهم بیشتری دریافت می‌کنند که به تشدید شکاف مالی بین تیم‌ها می‌انجامد، هرچند در لیگ برتر انگلیس توزیع متعادل‌تری وجود دارد.

اما در ایران، حق پخش تلویزیونی یکی از مشکلات جدی در رشته‌ای مانند فوتبال به شمار می‌رود. صدواوسیمای بخش زیادی از مسابقات را بدون پرداخت حقوق باشگاه‌ها پخش می‌کند و باشگاه‌ها از این درآمد حیاتی محرومند. این مسئله باعث وابستگی شدید باشگاه‌ها به بودجه‌های دولتی یا اسپانسرها شده است. البته با رشد و ظهور پلتفرم‌های دیجیتال و استریمینگ، حق پخش وارد عرصه جدیدی شده است تا در رقابت با تلویزیون‌های سنتی فرصت‌های جدیدی برای باشگاه‌ها و لیگ‌ها ایجاد شود با این حال انحصار ایجاد شده، مانع اصلی برای تحقق این امر محسوب می‌شود. در هر صورت در کشورمان اختلاف میان باشگاه‌ها، سازمان لیگ و صدواوسیمای همچنان ادامه دارد و به نظر می‌رسد این مسئله نیازمند تدوین قوانین شفاف و همکاری بین سازمان‌هاست.

البته این امر باعث شد تا برای اولین بار در زمان سرپرستی میرشاد ماجدی در فدراسیون فوتبال کارگروه حق پخش در مرداد ۱۴۰۱ در این فدراسیون تشکیل شود. این کارگروه متشکل از نمایندگان باشگاه‌های استقلال، پرسپولیس، تراکتور و نساجی بود که باشگاه‌های تراکتور و نساجی به‌عنوان نماینده باشگاه‌های خصوصی در آن حضور داشتند. باشگاه‌های استقلال و

پرسپولیس در هفته نخست لیگ بیست و دوم در بیانیه‌ای مشترک به پرداخت نشدن حق پخش توسط صدواوسیمای اعتراض کردند و همین اتفاق، باب پیگیری این موضوع را باز کرد. بر همین اساس فعالیت‌های این کارگروه مسکوت مانده تا اینکه در زمان ریاست مهدی تاج و در این مدت اخیر اخباری مبنی بر از سر گرفته شدن فعالیت‌های آن در قالب کمیته حق پخش فدراسیون فوتبال منتشر شد.

صدواوسیمای همچنان مقاومت می‌کند!

حق پخش تلویزیونی لیگ ایران همچنان یکی از مسائل بحث برانگیز است. در برنامه هفتم توسعه تلاش‌هایی برای رسمی کردن قوانین مرتبط با حق پخش صورت گرفته است، اما اجرایی شدن آن منوط به تصویب نهایی در مجلس است. در این برنامه، پیشنهادهای مطرح شده که تمام رشته‌های ورزشی، از جمله فوتبال، بتوانند از مزایای حق پخش بهره‌مند شوند، اما توافق نهایی هنوز حاصل نشده است. در این بین با لازم‌الاجرا شدن برنامه هفتم توسعه در تاریخ سوم مرداد، جامعه ورزش به خصوص فوتبال منتظر تنظیم آیین‌نامه حق پخش تلویزیونی تا تاریخ سوم آبان بودند، اما این اتفاق با وجود گذشت بیش از یک ماه از زمان قید شده در برنامه هفتم، عملی نشده است.

نظر مشترک درباره حق پخش ۲ هزار میلیارد تومانی

در فوتبال درآمد‌های پخش مسابقات به باشگاه‌ها یا فدراسیون نمی‌رسد و این موضوع گزلیه‌های متعددی را از سوی باشگاه‌ها و مدیران فوتبالی به همراه داشته است.

در این خصوص سال گذشته محمد رضا ساکت، مدیرعامل وقت سپاهان، پیشنهاد پرداخت ۲۰۰۰ میلیارد تومان برای حق پخش تلویزیونی مسابقات لیگ برتر را مطرح کرده بود. او این مبلغ را به عنوان ارزش واقعی قرارداد حق پخش فوتبال ایران دانسته اما به طور کلی، نبود توافق مشخص میان سازمان‌های مختلف بر سر حق پخش، یکی از دلایل اصلی مشکلات مالی باشگاه‌های لیگ برتری به شمار می‌رود. حل این مسئله می‌تواند تأثیر

سپاهان از سرمربی فرانسوی و تازه‌وارد خود چه می‌خواهد؟

دنیای پرستاره کارترون

نیلوفر مژدهی خبرنگار

همه منتظر روزنمایی از ورژن جدید سپاهان با سرمربی تازه‌وارد هستند. پاتریس کارترون، مربی فرانسوی و جدید سپاهان که در دو مسابقه از روی سکوها دوروار هدایت این تیم را بر عهده داشت، با شناختی نسبی از نفرات تیمش تمرینات آنها را زیر نظر گرفت. او پس از اردوی مفصلی که در قطر با سپاهانی‌ها داشت، امیدوار است بتواند شروع امیدوارکننده‌ای به همراه این تیم داشته باشد. شاگردان او در آخرین بازی خود در لیگ قهرمانان آسیا امروز مقابل تیم استقلال تاجیکستان قرار می‌گیرند و این اولین حضور کارترون روی نیمکت سپاهان است. بدون شک نتیجه این بازی، نگاه‌ها را به سرمربی فرانسوی سپاهان تغییر داده و وجهه او را بین هواداران مشخص می‌کند. فضای موجود روی سکوها می‌تواند بقای کارترون را در تیم سپاهان تضمین کند. اگر این مربی بتواند هواداران را به خود علاقه‌مند کند، شرایط برایش خوب پیش خواهد رفت، در غیر این صورت کار برای او در اصفهان سخت خواهد شد. هواداران سپاهان موریس را در شرایطی از تیمشان رانند که صدرنشین رقابت‌ها بوده و عملکرد خوبی در فصل جدید داشت. از این رو جانشین او باید بداند که نقطه عطف بقا در سپاهان ارتباط خوب و متقابل با سکوهای ورزشگاه است.

آزمون سخت صدرنشینی

سپاهان به عنوان صدرنشین رقابت‌های لیگ برتر با گذشت ۱۰ هفته از این مسابقات، ۲۱ امتیاز بوده و رقابت تنگاتنگی برای حفظ این جایگاه دارد. عملکرد این تیم با وجود ۶ برد و کمترین شکست، مورد قبول است، اما در عوض شرایط بد در لیگ قهرمانان ۲ سپاهان را با تغییرات روی نیمکت روبرو کرد. این تیم تاکنون در لیگ برتر ۵ کلین‌شیت داشته و ۷ گل دریافت کرده است که برای صدرنشین رقابت‌ها آمار خیلی بدی محسوب نمی‌شود. با این حال، در شرایط فعلی حفظ این جایگاه مهمترین موضوع برای تیم سپاهان است. از سرمربی جدید نه‌تنها توقع می‌رود میراث صدرنشینی را حفظ کند، بلکه سپاهانی‌ها انتظار دارند او بتواند موقعیت آنها را در لیگ قهرمانان ۲

نیز ترمیم کرده و روند مثبت حضور در جام حذفی را نیز طی کند. سپاهان برای حفظ صدرنشینی تا پایان نیم فصل ۵ بازی مهم دیگر پیش رو دارد. شروع کار این مربی در لیگ برتر و در هفته یازدهم از بازی مقابل مس آغاز می‌شود، جایی که شاگردان او باید در خانه حریف به میدان بروند. لغزش سپاهان به قیمت از دست رفتن صدر جدول تمام می‌شود، چراکه همین حالا پرسپولیس و تراکتور به ترتیب با ۲۰ و ۱۹ امتیاز در تعقیب نماینده اصفهان هستند. بازی سخت کارترون اما در هفته دوازدهم برگزار می‌شود. این تیم ۱۶ روز دیگر در اصفهان میزبان پرسپولیس است. نتیجه رقابت دو تیم به جهت فاصله کم امتیازی بین آنها حائز اهمیت بوده و می‌تواند شرایط صدرنشین مسابقات را تغییر دهد. جالب اینکه در ادامه، کار این مربی سخت‌تر هم می‌شود. آنها باید در هفته سیزدهم مقابل گل‌گهری به میدان بروند که با بهترین خط دفاع جزء گل‌نخورتترین تیم‌ها محسوب شده و قطعاً به راحتی در شهر خودشان به سپاهان باج نخواهند داد. بازی با هوادار نیز به دلیل قعرنشینی این تیم و روحیه‌ای که تازه به دست آورده راحت نیست. ضمن اینکه آخرین آزمون کارترون پیش از پایان نیم فصل بازی با استقلال تهران است. استقلال که هرچند روزهای افول خود را سپری می‌کند، اما با تغییر و تحولات اخیر، می‌توان هر لحظه منتظر شکوفایی مجدد آنها بود. از این رو، حفظ جایگاه سپاهان در صدر جدول برای این مرد فرانسوی تازه‌وارد کار راحتی نخواهد بود.

ستاره‌ها تقدیم به کارترون

سپاهان وضعیت بدی نداشت که موریس از این تیم جدا شد و آنها پس از ۴۰ روز بلاکلیفی بالاخره باکارترون فرانسوی به توافق رسیدند. از این رو توقعات از مربی تازه‌وارد بسیار بالا بوده و همه منتظر احیای سپاهان توسط او هستند. سپاهان بازیکنان زیادی دارد که هرچند بسیاری از آنها همچنان می‌درخشند و عملکرد خوبی دارند، اما تعدادی از این نفرات با وجود عقبه درخششان با افول روبرو شده‌اند.

یکی از مهم‌ترین و ارزشمندترین بازیکنان تیم، رضا اسدی است. او در تراکتور یک فوق ستاره بود و به واسطه همین درخشش جذب سپاهان شد، اما این فصل در حالی که تصور می‌شد در غیاب مغالو بدرخشد، با فولی چشمگیر روبرو شده و با وجود حضور در بیش از ۱۰ بازی برای سپاهان، هنوز موفق به

گلزنی نشده است. اسدی آنچنان ضعیف ظاهر شده که در لیست فروش قرار گرفت و اگر نگرانی از مبلغ بالای قراردادش نبود، بیش از این طلائی‌پوشان با او قطع همکاری می‌کردند. افت عجیب اسدی در سپاهان حتی باعث شد او اردوی تیم ملی را نیز از دست دهد. از این رو شاید کارترون بتواند او را نجات داده و به یک مهره تاثیرگذار برای سپاهان تبدیل کند. دیگر بازیکنی که توقع می‌رود فرانسوی بتواند او را احیا کرده و بهترین استفاده را از او ببرد، کاوه رضایی است. هرچند این بازیکن خود مسیر درست را پیداکرده و در جهت پیشرفت قدم می‌برد، اما بدون شک با کاوه‌ای که پیش از این می‌شناختیم، فاصله بسیاری پیدا کرده است. شاید تغییر و تحولات روی نیمکت سپاهان بتواند مجدد او را به یک فوق ستاره همچون آن بازیکنی که در ذوب‌آهن و استقلال تهران دیده بودیم، تبدیل کند. با توجه به چهارگلی که این مهاجم در ۱۲ بازی برای سپاهان به ثمر رساند، به طور میانگین در هر سه بازی یک گل زده است. از طرفی پاس گل‌های تاثیرگذاری هم داده و توقع می‌رود سرمربی جدید بتواند او را برای رسیدن به کاوه‌ای بهتر هدایت کند.

آریا یوسفی دیگر بازیکنی است که توقع داریم کارترون بتواند در مسیر پیشرفت قرار دهد. البته این بازیکن فصل گذشته یکی از بهترین بازیکنان و عضو جدایی‌ناپذیر ترکیب سپاهان بود، اما حالا با توجه به شرایط متفاوتی که در تیم ملی دارد، شاید خودش هم نمی‌داند دل‌لاخه در چه پستی قرار است بازی کند. موریس و قلعه‌نویی برای استفاده از این بازیکن اتفاق نظر نداشتند. او در تیم ملی یک مدافع راست بود، اما در سپاهان نه تنها گاهی به عنوان هافبک به میدان می‌رفت، بلکه در خط حمله نیز به کار گرفته شد. جایگاهی که شاید حالا با وجود روی کار آمدن کارترون تغییر کند تا این بازیکن ملی‌پوش جوان که می‌تواند سال‌ها سال به تیم ملی کمک کند، بیش از این آسیب نبیند.

به جز این بازیکنان، سپاهان نفرات تازه‌ای را برای فصل جدید به خدمت گرفت که هرچند در مسیر پیشرفت قرار دارند، اما هنوز نتوانسته‌اند توقعات را آن‌طور که باید و شاید برآورده کنند. جواد آقایی‌پور، مهاجم سابق استقلال خوزستان، از ابتدای فصل تاکنون در مجموع مسابقاتی که برای این تیم به میدان رفته، ۵ گل به ثمر رسانده است. او در هفته‌های اخیر بهتر عمل کرده و این نشان می‌دهد که مسیر خوبی را می‌پیماید، اما هنوز تا رسیدن به فرم ایده‌آل فاصله دارد. مهاجم ۲۴ ساله سپاهان قطعاً نگاه ویژه‌ای به سرمربی جدید خواهد داشت؛ چراکه تفکرات او می‌تواند شرایط آقایی‌پور

یادداشت

توپ حق پخش در زمین

سازمان برنامه و بودجه

امین کریمیان

کارشناس اقتصاد ورزش

حق پخش در ایران سال‌هاست به بهانه‌های مختلف توسط مدیران باشگاه‌ها، فدراسیون فوتبال و وزارت ورزش مطرح شده و معمولاً گفته‌ها و شنیده‌ها تکراری است. در خصوص قانون حق پخش در قانون برنامه هفتم توسعه باید یادگفت که در ماده ۷۸ برنامه هفتم توسعه سازمان صدواوسیمای وزارت ورزش مکلف شدند تا این موضوع و نحوه تأمین و تسهیم آن را مشخص کنند که به تا‌زگی آیین‌نامه‌ای توسط هیئت وزیران برای تأمین و تسهیم حق پخش مسابقات ورزشی به تصویب رسیده که برخی از مواد آن تا‌زگی دارد و جلب توجه می‌کند. در بند ۱۳ ماده ۵ در تعریف حق پخش آمده است که مجموع حقوق مالکیت مسابقه و حقوق ضبط، آماده‌سازی و انتشار آن است. یعنی تا حالا صدواوسیمای جزء بدهکاران محسوب می‌شد اما از الان بابت حق ضبط، آماده‌سازی و انتشار جزء طلبکاران است. در ماده ۴ هم آمده است در طول سال‌های اجرای برنامه هفتم توسعه سازمان برنامه و بودجه مکلف است اعتبار لازم جهت تأمین حق پخش مسابقات را از محل منابع عمومی دولت تأمین و در اختیار صدواوسیمای قرار دهد و در غیر این صورت صدواوسیمای تکلیفی ندارد. در این ماده هم توپ از زمین صدواوسیمای زمین سازمان برنامه و بودجه رفته تا عمل‌آردیف بودجه جدیدی به صدواوسیمای افزوده شود تا سهم خود را بردارد. اما در ماده ۴ ۵ هم آمده است کارگروه مربوطه تا پایان شهریور هرسال فرصت دارد تا بودجه پیشنهادی سال بعد را مشخص کند و فدراسیون‌ها هم باید تا پایان فروردین هرسال برنامه خود را به این کارگروه بفرستند و این یعنی احتمالاً اولین بودجه برای حق پخش برای سال ۱۴۰۵ مصوب می‌شود و تا آن موقع خبری از حق پخش نیست.

ابتدای فصل گذشته که فدراسیون قانون سقف بودجه برای باشگاه‌ها را اعلام کرد و باشگاه‌ها در ابتدای فصل هزینه تیم‌های خود را برای فدراسیون فرستادند، در باشگاه سپهان اقدام به تهیه و تنظیم و ارائه راهکار چگونگی تأمین و تسهیم درآمد حق پخش توسط صدواوسیمای به باشگاه‌های فوتبال کردیم. این سند را برای وزیر وقت و نمایندگان و فدراسیون هم فرستادیم که با استقبال مواجه شد ولی هیچ‌گاه به مرحله عملیاتی شدن نرسید.

نکات مهم این سند تأمین درآمد از طریق فرصت‌های تبلیغاتی در حین برگزاری مسابقات در تلویزیون و پلتفرم‌ها، تسهیم به صورت ۵۰ درصد مساوی بین همه تیم ۲۵۵ درصد براساس رتبه و ۲۵ درصد بر اساس پخش بود با این مدل که تیم‌ها براساس قانون سقف بودجه در حدود ۴۰۰۰ میلیارد تومان هزینه کرده بودند. میزان درآمد حق پخش ۲۰۰۰ میلیارد تومان یعنی معادل ۵۰ درصد هزینه باشگاه‌ها بود و به تیم اول حدود ۲۸۲ میلیارد تومان و به تیم آخر حدود ۷۰ میلیارد تومان می‌رسید. این عملیاتی‌ترین و در دسترس‌ترین و منصفانه‌ترین مدل دسترسی و تسهیم حق پخش تلویزیونی در فوتبال است.

راهکار اولیه بدون اینکه نیاز به تأمین بودجه از منابع عمومی شود این است که اکنون اگر بازی‌های استقلال و پرسپولیس را هر هفته شبکه ۳ پخش کند، مجموعاً ۵۸ بازی دوتیم از این شبکه پخش خواهد شد. اگر در ۳۰ هفته لیگ برتر هر هفته مسابقات در دو روز برگزار شود و هر ۲ بازی از شبکه ورزش پخش شود جمعاً ۱۲۰ بازی هم از این شبکه پخش خواهد شد. ۶۲ بازی باقی مانده لیگ برتر هم معمولاً از سایر شبکه‌ها یا شبکه‌های استانی پخش می‌شود. از پخش این مسابقات که البته فقط لیگ برتر را در نظر گرفتیم، حداقل ۳ منبع درآمدی وجود دارد. اول پخش زنده مسابقات که آگهی‌های تبلیغاتی قبل، حین و بعد از آن و به صورت زیرنویس پخش می‌شود؛ دوم برنامه‌های تولیدی صدواوسیمای سوم پخش اینترنتی از پلتفرم‌های مختلف که آن هم زیر نظر صدواوسیماست. اگر قانون سقف بودجه رعایت شود حدود ۵۰۰۰ میلیارد تومان هزینه تیم‌ها در این فصل است که البته طبق خود اظهاری تیم‌ها در فصل پیش حدود ۳۶۰۰ میلیارد تومان بود.

اگر برای سال اول حدود ۲۰۰۰ میلیارد تومان حق پخش در نظر بگیریم بیش از ۴۰ درصد هزینه‌های تیم‌ها تأمین می‌شود.

را در ادامه مسابقات تغییر دهد.

مهدی لیموچی نیز شرایطی مشابه آقایی‌پور دارد. این بازیکن در ابتدای فصل نتوانست انتظارات را آن‌طور که باید و شاید در سپاهان برآورده کند، اما در هفته‌های اخیر بهتر از آنچه تصور می‌کردیم ظاهر شد و به نظر می‌رسد در حال نزدیک شدن به فرم ایده‌آل خود است. فارغ از گلزنی و بازی تاثیرگذار این مهوه توانمند، عملکرد خوبی او در ترکیب سپاهان قابل توجه است.

در جمع خریدهای جدید تیم سپاهان، کاما را نیز بازیکن توانمندی نشان داده و در هفته‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است. این بازیکن هرچند تاکنون فقط یک گل برای تیمش به ثمر رسانده، اما در اغلب موفقیت‌های سپاهان تاثیرگذار بوده و یا در گلزنی‌ها نقش داشته است. از این رو کارترون می‌تواند در مسیر رسیدن به اهدافش روی او نیز حساب ویژه‌ای داشته باشد.

شب خوشبختی؟

لیگ قهرمانان روی کاغذ مغزور برای سپاهان تمام نشده است. شاگردان کارترون در شرایطی امروز مقابل تیم استقلال تاجیکستان به میدان می‌روند که برای صعود چشم انتظار دیگر نتیجه گروه C هستند. امشب به جز سپاهان تیم‌های الوحدات و شارجه قابل پیروی هم بازی می‌کنند و در صورتی که سپاهان از سد استقلال تاجیکستان بگذرد این پیروزی الوحدات است که می‌تواند صعود سپاهان به مرحله حذفی را مسجل کند. نتایج در جدول گروه C به شکلی است که هر نتیجه‌ای جز این رقم پیخورد سپاهان را باید حذف شده مرحله گروهی دانست. اولین تجربه رسمی کارترون روی نیمکت سپاهان می‌تواند با صعود این تیم به شیرین‌ترین تجربه او تبدیل شود. پیروزی سپاهان مقابل استقلال تاجیکستان دور از انتظار نیست. آنها در بازی رفت نیز موفق شدند این تیم را چهار بر صفر شکست دهند اما در سوی دیگر میدان بازی الوحدات و شارجه قابل پیش‌بینی نبوده و نتیجه‌ای ممکن است رخ دهد. الوحدات صعود خود را مسجل کرده و حالا جدال بین شارجه و پویشان به شکلی رقم خورده که نتایج دو تیم به هم وابسته خواهد بود. زردپوشان اصفهانی این فصل شرایط بدی را در آسیا سپری کردند اما با این حال این امیدواری وجود دارد که حضور کارترون و صعود از مرحله گروهی پایان خوبی برای آنها داشته باشد و طلسم تاکی‌ما‌ها در لیگ قهرمانان آسیا این بار در سطح ۲ برای سپاهان بشکند.